

[Statsministeren.]

ved 20 eller 25 Øre, eller hvor? Det vilde være interessant, om det ærede Medlem, som har saa store samfundsreformatoriske Planer i sit Hoved, klart og ordentligt dokumenterede, hvorledes Fordelingen skal foregaa, ogsaa naar vi sænker Kronen til 10 eller 20 Øre, eller hvor meget Værdien nu skal være i Fremtiden. Det ærede Medlem, som saaledes kræver ind og taler om Rettigheder, som Landbruget kan gøre gældende, burde maaske dog tænke lidt over Tingene, saa meget mere som han sagde, hans Program var at lære Folk at tænke — det var maaske ikke urimeligt, om det ærede Medlem begyndte med sig selv.

Det ærede Medlem maa, naar han taler om Samfundets Pligter, over for Landbrugserhvervet, gøre sig klart, at dette Erhverv aldrig har faaet Samfundets Godkendelse af sine Anlæg, sin Gældsstiftelse og alt, hvad der i øvrigt nu trykker Landbruget saa stærkt. Før 1914 var Landbrugets Gæld ca. 1 700 Mill. Kr., under Krigen, trods Guldalderen, steg Gælden saaledes, at vi i 1921—23 opgør den til 2 700 Mill. Kr., og ved Udgangen af 1931 regnede man med 3 500 Mill. Kr.'s Gæld. Denne Udvikling har Landbrugets Besiddere selv været Herrere over, og dens Resultat bidrager unægtelig stærkt til de Klager, som nu fremføres. Se, paa andre Omraader er der ogsaa Folk, som slæber med Gæld. Der kommer jævnlig i denne Tid med den store Arbejdsløshed Klager fra Folk til mig og til Socialministeren, hvori de vedkommende fremhæver, at de i deres Arbejdsperiode har anskaffet sig Møbler eller Klæder paa Afbetaling, men nu har de været arbejdsløse saa og saa mange Maaneder, nu faar de 10, 11 eller 17 Kr. om Ugen i Understøttelse enten fra Arbejdsløshedskassen eller fra det offentlige, og derfor er de ikke i Stand til at betale Afdragene paa denne Gæld. Naar de gaar til Socialkontorerne, bliver de som Regel afvist med en Bemærkning om, at Socialkontorerne ingen Beføjelse har til at betale Folks Gæld eller yde dem Hjælp til Renter og Afdrag. Jeg venter, at det ærede Medlem vil tage disse Ting i Betragtning. Naar han taler om, hvad vi skylder Landbruget, saa maa i hvert Fald Regnestykket ogsaa følges af, hvad vi skylder andre Dele af Samfundet. Skal vi bidrage til at mildne Vilkaarene for Landbruget, hvad jeg ingenlunde vægrer mig ved og ikke nogen Sinde har vægret mig ved, maa det gøres paa forsvarelig Maade, og saa maa Samfundet naturligvis sikre sig imod, at de Midler,

der stilles til Raadighed, misbruges der mere, end det sker over for dem, der er nødlidende, og som hver Dag er udsat for at blive sat fra deres smaa Hjem og miste deres beskedne Ejendele. Det er godt nok med Kravene til Samfundet, og min Støtte til de jævne Landmænd skal, som sagt, i og for sig ikke mangle, men Krav og formentlige Rettigheder kan der ikke ensidigt pukkles paa; der er ogsaa noget, der hedder Pligter. Jeg sympatiserer fuldkommen med det ærede Medlem Hr. Thomsens Tanke om, at Bønder og Arbejdere ikke har Grund til at bekrige hinanden, de har mange, mange fælles Interesser; den Tale har jeg selv holdt talrige Gange, før det ærede Medlem Hr. Thomsen dukkede op i den politiske Verden. Men lad os begynde med at vise Samhørighed. Naar vi nu skal ind paa Hjælpeforanstaltninger til Landbruget og de arbejdsløse, gaar jeg ud fra, at der i hvert Fald er Tilslutning fra det ærede Medlem Hr. Thomsens Side til, at vi ikke hjælper den ene Kategori uden ogsaa at hjælpe den anden. Der maa kunne blive Enighed om, at skal nødstedte Dele af Samfundet hjælpes paa ny, kan det ikke gøres ved at hjælpe den ene Del, saa maa det gøres ved kulant at stille til Raadighed, hvad der er nødvendigt til begge Sider.

Der kunde i øvrigt siges meget andet om Landbrugets Forhold, men det bliver der nok Lejlighed til i den kommende Tid.

Det ærede Medlem Hr. Holstein havde, saa vidt jeg kunde følge, ikke synderlig med Realiteter i sin Tale. Han skildrede, hvorledes Kriselovgivningen gik Barometeret rundt, og jeg kom til at tænke paa, at det maatte da egentlig være tiltalende for det ærede Medlem, for han har jo ogsaa været paa Rundtur, saa det forslaar noget. Nu optræder det ærede Medlem som Ordfører for en Gruppe, der paa den officielle Liste hedder „de Uafhængige“ — jeg gør opmærksom paa, at der maa være en Trykfejl der, for det maa da hedde „den Uafhængige“, al den Stund der kun er eet Medlem i Gruppen.

I øvrigt takker jeg ærede Medlemmer for de Advarsler og gode Raad, der har lydt. Det ærede Medlem Hr. Christmas Møller har nu opdaget et forestaaende økonomisk Sammenbrud for Regeringen, det ærede Medlem Hr. Brorsen har opdaget, at der er Uro i Fagforeningerne, og det ærede Medlem Hr. Aksel Larsen ser Undergangen nær, fordi der er en Kolos, som staar paa Lærfødder. Det er smaat med Nyheder, synes jeg — jeg har hørt disse Taler, saa længe